

הוראת עברית
מחוז חרדי, משרד החינוך

הסוריקטה

מיזוג מידע מטקסטים מסוגות שונות

כתיבה: יהודית יוסף

שיעור לכיתות: ד-ה

מה נלמד היום?

נלמד על הסוריקטות ממספר מקורות מידע:

◀ סרטון , דף תצפית , תיאור חוויה "ביקור בגן החיות"
וקטע מידע "הסוריקטה".

נכיר את זמן הפעלים בקטע מידע ובקטע סיפורי.

נזהה מאזכרים בקטע מידע

נשתמש בטבלה כדי למזג מידע ממספר מקורות.

מישהו ראה או
שמע על החיה הזו?

סרטון הסוריקטה

לדעת...
לראות...
להבין...
להכיר...

אחרי שצפינו בסרטון,
ואנחנו קצת מכירים
את הסוריקטה. חשבו:

**מה עוד
מסקרן אותי**

הפקת מידע ממקורות מידע שונים

בשקופית הבאה נרכז את המידע שנכיר במקורות המידע השונים.

עליכם לקרוא את השאלות ולבדוק האם התשובות עליהן נמצאות במקור המידע. (סרטון, דף תצפית, סיפור חוויה, דף מידע)

שימו לב: אין מקור מידע שיש בו תשובות לכל השאלות!

השאלות	סרטון	דף תצפית	ביקור בגן חיות	הסוריקטה
מאיזה אזור בעולם מגיעה אלינו הסוריקטה?				
איך נראה מקום המגורים של הסוריקטה?				
מה אוכלת הסוריקטה?				
מה אורכה של הסוריקטה ומה משקלה?				
לאיזו משפחה משתייכת הסוריקטה?				
מהו זמן הפעילות העיקרי של הסוריקטה?				
מהו המבנה החברתי (גודל הקבוצות, חלוקת התפקידים) של הסוריקטה?				
מי הם האויבים העיקריים של הסוריקטה?				
כיצד מתגוננים הסוריקטות מפני הסכנה?				

השאלות	סרטון	דף תצפית	ביקור בגן חיות	הסוריקטה
מאיזה אזור בעולם מגיעה אלינו הסוריקטה?	☒			
איך נראה מקום המגורים של הסוריקטה?				
מה אוכלת הסוריקטה?	☒			
מה אורכה של הסוריקטה ומה משקלה?				
לאיזו משפחה משתייכת הסוריקטה?				
מהו זמן הפעילות העיקרי של הסוריקטה?	☒			
מהו המבנה החברתי (גודל הקבוצות, חלוקת התפקידים) של הסוריקטה?	☒			
מי הם האויבים העיקריים של הסוריקטה?				
כיצד מתגוננים הסוריקטות מפני הסכנה?	☒			

דף תצפית

תאריך: יום ראשון כ' באב תש"פ

מקום: כלוב הסוריקטות, גן חיות התנכ"י ירושלים

שעה	
4:14	הגענו. אנחנו אווזים במשקפת, מתמקמים בנקודת תצפית טובה ומחכים.
5:20	השמש לא זרחה עדיין. הסוריקטות עדיין לא יצאו מן המחילות שלהן.
6:10	זריחה. שני בוגרים יוצאים מהמחילה הם אוכלים זחלים קטנים,
6:25	שני הבוגרים עולים על צוק ונעמדים על רגליהם האחוריות. 7 בוגרים נוספים יוצאים מן המחילה, צדים ציפור קטנה. שלושה גורים משתעשעים סביבם ומתכבדים מן האוכל.

המשך דף תצפית:

6:55	מטפל החיות נכנס לכלוב. הוא מניח גלילים עם מזון. הסוריקטות נוברים בגלילים ומתרוצצים סביב האוכל. הם רצים ואוכלים ללא הפוגה.
7:30	עיט מתקרב. אחד מהבוגרים שעל הגבעה משמיע קול נביחה. כל הסוריקטות, הבוגרים והגורים עוזבים את המקום ומסתתרים במחילות אשר מתחת לאדמה. בוגר אחד נושא על גבו גור קטן במיוחד.
7:38	העיט נובר בשיירי המזון.
7:38	העיט עוזב את המקום. הסוריקטות יוצאים ממקום המסתור שלהם. וחוזרים למקום הסעודה. הם שקועים באכילה ואוכלים ברצף בלי להפסיק.
8:05	אנחנו מקפלים ציוד ועוזבים את המקום.
	נחזור לעוד תצפית לקראת החשיכה.

השאלות	סרטון	דף תצפית	ביקור בגן חיות	הסוריקטה
מאיזה אזור בעולם מגיעה אלינו הסוריקטה?	☒			
איך נראה מקום המגורים של הסוריקטה?				
מה אוכלת הסוריקטה?	☒			
מה אורכה של הסוריקטה ומה משקלה?				
לאיזו משפחה משתייכת הסוריקטה?				
מהו זמן הפעילות העיקרי של הסוריקטה?	☒			
מהו המבנה החברתי (גודל הקבוצות, חלוקת התפקידים) של הסוריקטה?	☒			
מי הם האויבים העיקריים של הסוריקטה?				
כיצד מתגוננים הסוריקטות מפני הסכנה?	☒			

השאלות	סרטון	דף תצפית	ביקור בגן חיות	הסוריקטה
מאיזה אזור בעולם מגיעה אלינו הסוריקטה?	☒			
איך נראה מקום המגורים של הסוריקטה?		☒		
מה אוכלת הסוריקטה?	☒	☒		
מה אורכה של הסוריקטה ומה משקלה?				
לאיזו משפחה משתייכת הסוריקטה?				
מהו זמן הפעילות העיקרי של הסוריקטה?	☒	☒		
מהו המבנה החברתי (גודל הקבוצות, חלוקת התפקידים) של הסוריקטה?	☒	☒		
מי הם האויבים העיקריים של הסוריקטה?		☒		
כיצד מתגוננים הסוריקטות מפני הסכנה?	☒	☒		

ביקור בגן החיות

השבוע ביקרתי עם כיתתי בגן החיות, זחלנו במחילות מתחת לאדמה וראינו את הסוריקטות ממש ב"גובה העיניים". במחילה הן זוחלות ומחוץ למחילה הן מרבות לעמוד על שתי רגליים.

היפה מכל היה לראות את הסוריקטות עומדות על המשמר. באופן קבוע, כאשר הן מחוץ למחילה, הן מציבות שומר על סלע גבוה. התרגשנו מאוד, כמה חכמה טבע בהן ה' על מנת שיוכלו להתגונן מפני אויבים.

בחרתי לספר על הסוריקטה, כי לדעתי הסוריקטה היא חיה חמודה ומשעשעת. מעניין אותי מאוד לראות את חבורת הסוריקטות בשעת ארוחת הבוקר כאשר מחביאים להן את האוכל, כפי שסיפר לנו המדריך.

(חנן לוי – כיתה ד')

השאלות	סרטון	דף תצפית	ביקור בגן חיות	הסוריקטה
מאיזה אזור בעולם מגיעה אלינו הסוריקטה?	☒			
איך נראה מקום המגורים של הסוריקטה?		☒		
מה אוכלת הסוריקטה?	☒	☒		
מה אורכה של הסוריקטה ומה משקלה?				
לאיזו משפחה משתייכת הסוריקטה?				
מהו זמן הפעילות העיקרי של הסוריקטה?	☒	☒		
מהו המבנה החברתי (גודל הקבוצות, חלוקת התפקידים) של הסוריקטה?	☒	☒		
מי הם האויבים העיקריים של הסוריקטה?		☒		
כיצד מתגוננים הסוריקטות מפני הסכנה?	☒	☒		

השאלות	סרטון	דף תצפית	ביקור בגן חיות	הסוריקטה
מאיזה אזור בעולם מגיעה אלינו הסוריקטה?	☒			
איך נראה מקום המגורים של הסוריקטה?		☒	☒	
מה אוכלת הסוריקטה?	☒	☒		
מה אורכה של הסוריקטה ומה משקלה?				
לאיזו משפחה משתייכת הסוריקטה?				
מהו זמן הפעילות העיקרי של הסוריקטה?	☒	☒		
מהו המבנה החברתי (גודל הקבוצות, חלוקת התפקידים) של הסוריקטה?	☒	☒	☒	
מי הם האויבים העיקריים של הסוריקטה?		☒		
כיצד מתגוננים הסוריקטות מפני הסכנה?	☒	☒	☒	

דף הצפייה והקטע "ביקור בגן החיות" נשלחו לחוקר טבע ולחבר
שמתעניין איך עבר עלינו הסיור בגן החיות.

חישבו איזה טקסט נשלח לחוקר ואיזה טקסט נשלח לחבר?
נמקו את בחירתכם

קראו את שני הקטעים:

קטע מידע:

הסוריקטות הן חיות **קטנות**
בעלות גוף **צנום** שאורכו כ-35
עד 55 ס"מ. הן משתייכות
למשפחת הנמייתיים אך זנבם
אינו עבה כמו של הנמייה.

ביקור בגן החיות

בחרתי לספר על הסוריקטה,
כי **לדעתי** הסוריקטה היא חיה
חמודה ומשעשעת. מעניין
אותי מאוד לראות את חבורת
הסוריקטות ה**סקרניות** בשעת
ארוחת הבוקר כאשר
מחביאים להם את האוכל, כפי
שסיפר לנו המדריך.

חשבו מה משותף בין המילים המודגשות בצבע כחול?

המילים המודגשות בכחול- הן מילים מתארות.
 בקטע "ביקור בגן החיות" המילים המתארות משקפות
 את הרגשות והמחשבות של הכותב.
 ואילו בקטע המידע המילים המתארות מציינות עובדות:
 גודל, צבע, כמות או משקל.

שימו לב להבדלים:

קטע מידע - הסוריקטה	סיפור חוויה – ביקור בגן החיות
חיות קטנות	חיה חמודה ומשעשעת
גוף צנום	הסוריקטות סקרניות
הזנב אינו עבה	

עובדות

דעות,
רגשות

הסוריקטה

הסוריקטות הן חיות קטנות בעלות גוף צנום שאורכו כ-35 עד 55 ס"מ. הן משתייכות למשפחת הנמייתיים אך זנבם אינו עבה כמו של הנמייה. לסוריקטות כתמים שחורים סביב העיניים, המונעים קרינה מן השמש.

הסוריקטה מצויה במדבר קלהארי בדרום אפריקה. הסוריקטות חיות בקבוצות שמכילות עשרים עד חמישים פרטים ומשך חייהן הוא בין חמש ל-חמש עשרה שנים.

המיוחד בחיה זו הוא שיתוף הפעולה התוך שבטי. הפרטים בקבוצה מתחלקים בכל ונותנים כבוד לכל חברי הקבוצה. אפילו לפצועים ולמוגבלים הם מחפשים תפקיד מתאים.

הגורים הרכים הם חסרי-אונים וזקוקים לטיפול הצמוד של אימם, אך מהר הם מתחילים לשוטט מחוץ למחילה שבה נולדו ולאחר כשמונה שבועות הם אוכלים מזון של בוגרים.

עם זאת, הם עדיין אינם ציידים מיומנים וכל הפרטים בקבוצה מסייעים להם במציאת מזון ולכידתו. חברי הקבוצה מסייעים גם לטפל בגורים ולהגן עליהם מטורפים.

ההתנהגות המוכרת ביותר של הסוריקטות היא העמידה על המשמר.

מיהו "הצופה שעל הגבעה"?

הסוריקטות הזקופים הם השומרים של מדבר קלהארי בדרום אפריקה. לסוריקטות הקטנים יש אויבים וטורפים כמו העיט והנמרים, שמעוניינים לטרוף אותם.

לכן כשהם מחוץ למחילה מחפשים אחר מזון, תמיד ניצב לפחות אחד מחברי הלהקה במקום גבוה, כדי לצפות על האזור.

אם הצופה רואה איום כלשהו הוא משמיע קולות נביחה מיוחדים המאותתים לכל חברי הקבוצה להסתתר. כל חברי הלהקה הבוגרים משתתפים בסבב בעמדת התצפיתן ופעמים רבות אפשר לראותם צופים לכיוון של איום או צליל מאיים.

השאלות	סרטון	דף תצפית	ביקור בגן חיות	הסוריקטה
מאיזה אזור בעולם מגיעה אלינו הסוריקטה?	☒			
איך נראה מקום המגורים של הסוריקטה?		☒	☒	
מה אוכלת הסוריקטה?	☒	☒		
מה אורכה של הסוריקטה ומה משקלה?				
לאיזו משפחה משתייכת הסוריקטה?				
מהו זמן הפעילות העיקרי של הסוריקטה?	☒	☒		
מהו המבנה החברתי (גודל הקבוצות, חלוקת התפקידים) של הסוריקטה?	☒	☒	☒	
מי הם האויבים העיקריים של הסוריקטה?		☒		
כיצד מתגוננים הסוריקטות מפני הסכנה?	☒	☒	☒	

השאלות	סרטון	דף תצפית	ביקור בגן חיות	הסוריקטה
מאיזה אזור בעולם מגיעה אלינו הסוריקטה?	☒			☒
איך נראה מקום המגורים של הסוריקטה?		☒	☒	
מה אוכלת הסוריקטה?	☒	☒		
מה אורכה של הסוריקטה ומה משקלה?				☒
לאיזו משפחה משתייכת הסוריקטה?				☒
מהו זמן הפעילות העיקרי של הסוריקטה?	☒	☒		
מהו המבנה החברתי (גודל הקבוצות, חלוקת התפקידים) של הסוריקטה?	☒	☒	☒	☒
מי הם האויבים העיקריים של הסוריקטה?		☒		☒
כיצד מתגוננים הסוריקטות מפני הסכנה?	☒	☒	☒	☒

בודקים את זמן הפעלים בקטע:

הגורים הרכים הם חסרי-אונים וזקוקים לטיפול הצמוד של אימם, אך מהר הם מתחילים לשוטט מחוץ למחילה שבה נולדו ולאחר כשמונה שבועות הם אוכלים מזון של בוגרים. עם זאת, הם עדיין אינם ציידים מיומנים וכל הפרטים בקבוצה מסייעים להם במציאת מזון ולכידתו. חברי הקבוצה מסייעים גם לטיפול בגורים על-ידי הגנה מפני טורפים.

א. סמנו את כל הפעלים בקטע

ב. באיזה זמן כתובים הפעלים שסימנתם: עבר הווה או עתיד?

ג. מדוע לדעתכם הפעלים בקטע מידע הם בזמן הווה?

ד. מצאו 3 פעלים בדף הצפייה ובדקו אם הם כתובים באותו זמן.

קטעי מידע על בעלי חיים מתארים מה הם עושים בדרך כלל, ולכן בקטעים כאלה הפעלים הם בזמן הווה.

תרגיל:

א. מצאו 3 פעלים נוספים בקטע המידע, בפסקה: "מיהו הצופה שעל הגבעה",

האם גם הם כתובים בזמן הווה?

ב. מצאו 3 פעלים בקטע "ביקור בגן החיות" - באיזה זמן כתובים הפעלים?

ג. חשבו: באיזה זמן יופיעו רוב הפעלים בסיפור חוויה, מדוע?

בודקים על מי מדובר בקטע

קראו את המשפטים שבמסגרת:

הסוריקטות הן חיות קטנות בעלות גוף צנום שאורכו כ-35 עד 55 ס"מ, ואורך הזנב שלהן כ-17 עד 25 ס"מ. הן משתייכות למשפחת הנמייתיים אך זנבן אינו עבה כמו של הנמייה. יש להן כתמים שחורים סביב העיניים, המונעים קרינה מן השמש.

קראו שוב את המשפטים, אבל הפעם קראו אותם בקול,

ובמקום המילה **הן** קראו **הסוריקטות**.

חשבו: למה משתמשים במילה **הן** בקטע?

בקטע מידע על בעל חיים מסוים לא חוזרים בדרך כלל על
שם בעל החיים בכל משפט. במקום זה מופיע מאזכר שלו,
מילים המזכירות אותו – הוא, הן, שלהם וכדומה.

תרגול:

א. "ולהתרומם למלא גובהן"

גובהן = הגובה שלהן. על הגובה של מי מדובר? _____

ב. " הגורים הרכים הם חסרי-אונים זקוקים לטיפול הצמוד של אימם "

אימם = _____ . על האמא של מי מדובר? _____

ג. מצאו בקטע שלפניכם את המאזכרים של הסוריקטה.
סמנו אותם.

לסוריקטות הקטנים יש אויבים וטורפים כמו העיט והנמרים,
שמעוניינים לטרוף אותם. לכן כשהם מחוץ למחילה מחפשים
אחר מזון, תמיד ניצב לפחות אחד מחברי הלהקה במקום גבוה,
כדי לצפות על האזור .

מתרגלים מיזוג מידע

בטקסט כתוב: **"המיוחד בחיה הזו הוא שיתוף הפעולה התוך שבטי"**

כל מקורות המידע מתארים תופעות מחיי הסוריקטות. ביניהן חיי החברה ושיתוף הפעולה שבין חברי הקבוצה.

א. התבוננו בטבלה המושלמת, והדגישו כל משבצת שיש בה מידע על שיתוף הפעולה של חיה מיוחדת זו.

ב. כתבו במחברת את המידע שמצאתם על שיתוף הפעולה, שימו לב לא לחזור על אותו מידע פעמיים.

אמר רבי יוחנן: "אלמלא לא ניתנה תורה היינו
למדין צניעות מחתול, גזל מנמלה..."

חשבו מה היינו לומדים מהסוריקטה?

הוראת עברית
מחוז חרדי, משרד החינוך.

תודה על ההקשבה!

